

Begroting 2020 - eerste termijn

2020. Twintig twintig. Twee simpele cijfers 2 en 0. Het lijkt zo kort geleden, maar twintig jaar geleden overschreden we de magische millenniumgrens 2000. De economie klotste toen tegen de plinten, de gulden rolde rijkelijk, alles stond in het teken van groei. Internet stond nog in zijn kinderschoenen en wat hadden we toen toch een angst voor vastlopende computersystemen bij de jaarwisseling. De overheid een zekere factor in onze samenleving. We zijn nu twintig jaar verder, en dit college zit twintig maanden aan het roer. Het Nederland van nu kenmerkt zich met een prima economie, maar in tegenstelling tot toen is de wereld een stuk complexer en minder zeker geworden.

Tussen de Kadernota en deze begroting liggen slechts enkele maanden, maar het is een helse klus geweest het rooskleurige beeld van juli weer iets naar beneden bij te stellen. Deze begroting is desondanks weer een fris, beknopt en helder document geworden. Complimenten voor alle samenstellers. U stelt de begroting in het teken van investeren in de toekomst. Een duidelijke koers van waaruit keuzes gemaakt worden. De begroting is concreet en specifiek gemaakt met duidelijke doelen per programma. We missen alleen af en toe concrete acties. Voor Roerstreek Lokaal zitten we met deze begroting op de goede weg. Het geeft ons een handvat om te sturen op de beoogde resultaten. In grote lijnen komen onze accenten van de kadernota en het verkiezingsprogramma terug in de plannen voor de komende jaren.

Ondanks onze tevredenheid willen wij een aantal punten specifiek aanhalen. Het mag, nee het moet soms ambitieuzer en concreter. Op een aantal portefeuilles moet het roer volledig om, wil Roerdalen een toekomstbestendige gemeenschap blijven. Leefbaarheid is ongrijpbaar, maar is eigenlijk niet meer of minder, hoe aantrekkelijk en geschikt Roerdalen is om in te wonen of te werken. Het raakt elke inwoner van Roerdalen, waarbij wij, zowel raad als college, de balans moeten zien te vinden en keuzes moeten maken.

In ons verhaal blijft de inwoner centraal staan. We willen graag werken aan een gemeente die blijft investeren in burgers en burgerinitiatieven. Dit kan alleen door goed te luisteren en met elkaar in gesprek te blijven. Niet voor niets is Roerdalen zo ver gekomen bij de verkiezing van beste overheidsorganisatie. Het levensgeluk van onze inwoners gaat hand in hand met het werkgeluk van onze medewerkers. De “Andere Overheid” krijgt zo vorm en werpt geleidelijk zijn vruchten af. Inwoners en verenigingen nemen in toenemende mate verantwoordelijkheid en willen meedenken in werkbare oplossingen. Ze zijn vaak onze partner.

Wat vinden wij belangrijk?

Roerstreek Lokaal! wil vier thema's in het bijzonder eruit lichten:

1. Zorg
2. Wonen
3. Subsidies, dorpsgericht werken en accommodaties
4. Communicatie

Zorg voor elkaar

We hebben een verantwoordelijkheid voor iedereen, van jong tot oud. Zorg moet bereikbaar zijn voor eenieder die dat nodig heeft. Het is geen doel, maar een vangnet of noodzaak. Recent was in de media aandacht voor de versnippering van zorg. Wie weet nog waar hij aan toe is als je binnen een jaar een dozijn verschillende zorgverleners over de vloer krijgt en aan onbekende gesprekspartners zijn ziel en zaligheid moet toevertrouwen. We staan nog vierkant achter de filosofie “één gezin; één plan”. Zijn wij in Roerdalen al zo ver?

Helaas moeten we constateren dat in Roerdalen nog steeds inwoners afhankelijk zijn van een voedselpakket. Armoede die vaak verstopt is achter de voordeur. Inwoners schamen zich en durven geen hulp te zoeken. Oftewel verborgen armoede is een groot zorgpunt. Deels is het goed en wenselijk dat je zelf in actie komt, maar wijkteams hebben ook een signaalfunctie. We vinden het vreemd dat er geld overgebleven is op armoedebestrijding. College, hoe kan dat? Of weten we de doelgroep niet te bereiken? Wij zien een brugfunctie voor het sociaal wijkteam weggelegd in de communicatie. Ziet uit dat ook zo? Uit het Rekenkamerrapport blijkt dat sociale wijkteams onvoldoende bekend zijn bij onze inwoners. Wat gaat u daar aan doen? En is het wel slim om een deel van het overschot nu al uit de begroting te halen?

Er begint langzamerhand meer lijn te komen in de activiteiten binnen het thema Zorg; waar eindigt het anders? We hebben al vaker gevraagd om concreter te formuleren wat de Roerdalense visie op zorg is. We hoeven deze discussie niet nogmaals te herhalen, maar willen toch meegeven dat het voor ons scherper geformuleerd mag worden wat we waarom willen bewerkstelligen. We zijn niet op zoek naar een algemeen geformuleerde definitie van zorg, maar een concrete lijn. Waar is behoefte aan? Concrete resultaten en samenhang. Wellicht een passende beeldspraak voor de wethouder van ‘zorg en bouwen’: eerst de bouwtekening maken, de vergunning aanvragen en dan het fundament storten. Pas in de laatste fase de bouw van het huis en het genot van de inspanning.

We hebben de afgelopen jaren flink geïnvesteerd in het sociaal wijkteam, positieve gezondheid, gezonde leefstijl en jeugd. Vorig jaar is extra geld uitgetrokken voor de pilot orthopedagogen. De scholen waren enthousiast, maar toch is de lijn niet doorgezet. We moeten ons afvragen wat we met die middelen willen bereiken? Inzetten op de preventieve route is ook een investering, die hopelijk over een aantal jaar rendeert. Ook dat is investeren in de toekomst. Een pilot orthopedagogen voor een jaar is te dun. Een kind is geen robot die je even aan of uit zet. Waar is die doorgaande lijn? We moeten minder uit de impuls een pilot starten, maar met een handelingsperspectief en doorkijk aan de slag gaan. Een basisschool krabt zich de volgende keer wel twee keer achter de oren als ze een nieuw initiatief krijgt aangeboden.

Een moeilijk thema is ook de verborgen eenzaamheid. Een groeiend financieel en sociaal probleem, ook in Roerdalen. Wie trekt er aan de bel als de buurvrouw al wekenlang niet meer buiten is geweest? Essentieel is te beginnen met bewustwording. Roerstreek Lokaal vindt het belangrijk dat dit in een zorgvisie uitgewerkt wordt met een beknopt uitvoeringsprogramma. Kan Roerdalen niet ook een rol spelen in coaching en lifestyle skills? Is het haalbaar dit aan te bieden voor de kwetsbare groep inwoners, maar ook voor anderen? En hoe ziet het college haar taak in het bewerkstelligen van een ‘rookvrije generatie’?

Onze zorgen rond de financieel beheersbaarheid van de jeugdzorg in Roerdalen hebben we al vaker geuit. Helaas moeten we dit nogmaals herhalen. De portefeuille drukt op de totale balans. We moeten nog meer de regie pakken. Beste college, hoe laat u dit komend jaar terugkomen over de gehele zorgportefeuille?

Wonen

Huizen worden nog steeds als zoete broodjes verkocht. De uitvoer van diverse nieuwbouwprojecten komt ineens in een stoomversnelling terecht. Dit brengt ook met zich mee dat een aantal 'rotte plekken' in Melick eindelijk aangepakt worden. Mooi! De bekende doelgroepen komen in Roerdalen slecht aan een woning. Voor een starter is het bijna onbegonnen werk, net als voor ouderen die een ander soort huis zoeken. De zogenaamde NHG grens ligt vanaf 2020 op €310.000. Voor woningen waar geïnvesteerd wordt in energiebesparende voorzieningen schuift de grens zelfs naar €328.600. Dit roept de vraag op of het mogelijk is de starterslening te verhogen of verlengen. Is €230.000 een mogelijkheid?

We kijken dan uit naar de uitwerking van het woningbehoefte-onderzoek. Roerstreek Lokaal pleit niet alleen voor een plek voor de eerdergenoemde doelgroepen, we zijn ook blij dat er duidelijke regels gekomen zijn voor huisvesting van arbeidsmigranten. Wil Midden-Limburg de economische groei mogelijk kunnen maken, dan zijn er handjes nodig. Handjes die er nu niet zijn en daarom uit het buitenland komen.

Eigenlijk vragen wij dat de structuurvisie Wonen radicaal op de schop gaat. Wil ons woonaanbod in een steeds onzekere wordende toekomst blijven voldoen moet het anders. De oplossing is niet wéér een wijk aan het dorp plakken. Moeten huizen nog wel voor 50 jaar gebouwd worden, kan dat niet korter? In Montfort worden op de Bosweg binnenkort een aantal huizen door Wonen Limburg vervangen door nieuwe. Het vernieuwende hierin is dat een aantal huizen makkelijk te demonteren en verplaatsen zijn. De praktijk gaat klaarblijkelijk sneller dan wij een structuurvisie Wonen kunnen opstellen. We zullen flexibeler moeten zijn. Niet alleen in de levensduur van huizen, de verschillende woonconcepten maar ook de manier van inrichten van de ruimte. Over dertig jaar zijn de vele huizen uit de jaren '50 en '60 bijna honderd jaar oud. Het lijkt lang weg, maar beste college, vorm eens een beeld van onze gemeente over een aantal decennia. Wonen we nog op dezelfde manier op dezelfde plekken? Waarom niet meer tijdelijke huizen of tiny houses? Verlegt u uw horizon wel voldoende? Wij vragen ons oprecht af of ons woningbouwbeleid wel toekomstbestendig genoeg is.

Zeker in een tijd van verduurzaming moeten we de middelen op de juiste plekken inzetten. Duurzaam moet wel rendabel blijven. In een gemeente waar bijna 90% van de huizen in particulier bezit zijn hebben we onze inwoners nodig. De duurzaamheids subsidie is een mooie hefboom om een beweging mede in gang te zetten. Roerstreek Lokaal! vindt dat de gemeente hierin meer de facilitator mag zijn en het goede voorbeeld mag geven. Dat was ook een van de redenen van Roerstreek Lokaal! om een zienswijze in te dienen bij het Actieplan Duurzame Energie. Wij vinden nog steeds dat er meer het goede voorbeeld genomen moet worden door de gemeente. Hier hebben we zeker geld voor over en we zijn dan ook bereid om hier met wellicht al de RES in de achterzak, de komende jaren voor concrete projecten meer geld aan te besteden.

Subsidies, dorpsgericht werken en accommodaties

Van initiatief nemen is het maar een kleine stap naar verantwoordelijkheid nemen en dragen. In het verenigingsleven gebeurt dit volop. Wij willen graag de ingezette koers van de laatste paar jaren voortzetten. Het is hard werken en knokken een vereniging of club draaiende te houden. Er gelden geen kantoortijden, en leden gaan maar al te graag er van uit dat het wel even geregeld wordt. Het risico bestaat dat de kar door een paar enthousiaste vrijwilligers getrokken wordt. De basis versmalt en wij spreken hierover onze zorgen uit en waarderen uiteraard hun inspanning. Ook de gemeente moet hier oog voor blijven houden en haar maatschappelijke verantwoordelijkheid nemen.

De ingezette koers van verantwoordelijkheid nemen door burgers en verenigingen is goed. Het komt de zelfredzaamheid van de vereniging ten goede en is ook de stok achter de deur kritisch naar het eigen functioneren te kijken. Soms gaat het niet meer zelfstandig en is het beter taken te bundelen. Van oorsprong zijn verenigingen in de dorpskernen geworteld. Maar als de aanwas opdroogt is het soms beter de krachten te bundelen. Kan de buurtbus een rol spelen de fysieke afstand dan te overbruggen? College, ziet u hier mogelijkheden als bruggenbouwer?

Het dorpshuis van Posterholt staat in november op de raadsagenda. Vlodrop en Herkenbosch zijn nog de twee open eindjes. Beste college, blijf kritisch kijken naar de benodigde investeringen, subsidies en exploitatiebijdragen. Let bovenal op de beeldvorming die bij inwoners leeft en ontstaat. Subsidies zijn voor ons een middel een krachtige vereniging te versterken. Dit betekent voor ons ook dat leden van buiten de gemeente gesubsidieerd mogen worden. Een subsidie mag ook gekoppeld zijn aan maatschappelijke bijdrage van een club aan de samenleving 'Roerdalen'. U maak ook in de begroting de opmerking om de buitenbaden via een beheerstichting te laten beheren. Als dit niet lukt, dan sluiten de poorten. Deze baden zijn voor veel mensen, met name ook in een kern als Vlodrop ontzettend belangrijk voor de leefbaarheid. Wij vragen van u dan ook dezelfde inspanning op deze accommodaties als de energie die er op de BMV2's heeft gezeten en nog zit; ga in gesprek, bied kaders, schets mogelijkheden en behandel de opties serieus.

Communicatie en dienstverlening

Roerdalen laat van zich horen. We communiceren veel en communiceren steeds beter. We zijn kritisch op ons zelf en vragen actief feedback. Het traject van de nieuwe website hebben we niet alleen mét onze inwoners gedaan, het heeft ook een eigentijdse, opgeschoonde en gebruiksvriendelijke site opgeleverd. Als extra spin-off letten we in onze organisatie meer op het overbrengen van de boodschap. Dus concrete afspraken maken (bijvoorbeeld op tijd terugbellen) en begrijpelijke taal gebruiken voor een inwoner die een paar keer in zijn leven iets bij de gemeente voor elkaar wil krijgen. Voor de meeste inwoners is de gemeente een pot nat met dienstverlenende instanties die namens Roerdalen zaken uitvoeren. Denk aan de MER, Maasland of Attero. College, zorgt u ook dat zij in de gewenste lijn met onze inwoners communiceren?

Maar dingen die we van belang vinden om echt goed over te communiceren, zoals bijvoorbeeld het experimenterbudget, daar communiceren we dan weer niet over. Dat vinden we op zijn minst opmerkelijk. Met een goede communicatie staat of valt alles; Roerstreek Lokaal! vindt dat we nog meer als gemeente kunnen laten zien wat we als gemeente doen, maar ook wat we daarmee bereiken.

Vanuit de ambitie om communicatie te verbeteren, willen wij dit terugzien door te investeren in communicatiekracht. Versterk het team daar waar nodig. Wij onderkennen zeker dat er grote stappen gezet zijn op gebied van communicatie en willen het College oproepen met de gemeentesecretaris om de tafel te gaan om te kijken hoe we hierin een slag kunnen maken en hoe we onze ambitie werkelijkheid kunnen maken. Communicatie is iets van de hele organisatie. Daar vragen wij ook veel aandacht voor. De communicatie vanuit de verschillende afdelingen moet net zo goed zijn als aan het loket.

De gemeente moet volgens Roerstreek Lokaal de regie blijven voeren in de communicatie. Ook al is er op een bepaald dossier niets te melden, dan kun je nog steeds de inwoner meenemen in het proces naar een besluit toe. Strategische communicatie wordt steeds belangrijker.

Zorg ervoor dat iedereen die iets meldt, of dit nu om veiligheid of andere meldingen gaat, zich serieus genomen voelt. Neem mensen serieus, ook al klagen ze. Spreek af dat je ze na enkele dagen terugbelt en doe dat dan ook. Dan voelen mensen zich serieus genomen en gehoord! Doe dit ook met mensen die via de website iets melden. Daar waar je je ontspanning en geluk uit een vereniging of club kunt halen geldt dat niet voor het gevoel van veiligheid. Niets is zo subjectief als het gevoel van (on)veiligheid.

De kas die klopt

Een sluitende begroting is voor Roerstreek Lokaal essentieel voor een toekomstbestendig Roerdalen. We investeren in de toekomst en op termijn is het beeld gunstiger. Dit is natuurlijk goed nieuws, maar geen reden om achterover te leunen. We nemen nu de komende tijd een horde. Zeker met de jaarlijkse bijdrage vanuit het Rijk die wisselend kan uitvallen. Ook hebben wij zorgen over onze jeugd, en met name de gevraagde zorgbehoefte. De kunst blijft de komende jaren dit dossier compleet te gaan beheersen, ondanks de gunstigere vooruitzichten.

Afsluiting

Roerstreek Lokaal! onderschrijft deze begroting. Deze begroting straalt vertrouwen, vooruitkijken, positief denken, de mens centraal en respect uit voor zaken die al gedaan worden. Ons verhaal is in grote lijnen ook uw verhaal. Wij zijn zeer benieuwd naar de reactie van het college op onze reactie en kritische noot.